

# Çağdaş Arap Aşk Şiirleri Antolojisi



Çeviren ve Derleyen: METİN FINDIKÇI





Çağdaş Arap  
Aşk Şiirleri  
Antolojisi

Can Yayınları 1958

© 2011, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Mart 2011

Bu kitabın 1. baskısı 1000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Cevat Çapan

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak resmi: © iStockphoto.com

Kapak baskı: Azra Matbaası

İç baskı ve cilt: Özal Matbaası

ISBN 978-975-07-1289-0

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

[www.canyayinlari.com](http://www.canyayinlari.com)

[yayinevi@canyayinlari.com](mailto:yayinevi@canyayinlari.com)

# Çağdaş Arap Aşk Şiirleri Antolojisi

ŞİİR

Arapça aslından çeviren ve derleyen

Metin Fındıkçı





METİN FINDIKÇI, 1961'de Mardin'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini yaptıktan sonra bir süre Ankara'da devlet memuru olarak çalıştı. Görevinden ayrıldıktan sonra çevirmenlik yaptı. Şiire, 1980 sonrasında başladı. Nâzım Hikmet, Turgut Uyar ve Edip Cansever'den etkilendi. Çeşitli Ortadoğu ülkelerinden yaptığı şiir çevirileriyle bu alanda önemli bir boşluğu doldurdu. Şiirleri; *Yazılı Günler*, *Yarın*, *Cumhuriyet Kitap*, *Yeni Biçem*, *Adam Sanat*, *Varlık*, *Uç*, *Şiirlik*, *Şiiri Özlüyorum*, *Ötekisiz*, *Yom Sanat*, *Sözcükler*, *Kitap-lık*, *Yasak Meyve*, *Eliz* ve *Akatalpa* gibi birçok dergide yayımlandı. Fındıkçı, şair olarak *Harabeler*, *Ve Kalbim Sular Altında*, *Karanfil Mesafesi*, *Unutulan*, *Çölden Hırka*, *Katran*, *Sen İçerde Uyurken*, *Sardunyanın Kehribar Zamanı'na*; çevirmen olarak Adonis'ten, (*Rüzgârda Yapraklar*, *Düş* ve *Ayna*, *Güllerin Aydınlığında*, *Doğu* ve *Batı*, *Aşk Şiirleri*, *Tarih Kadının Bedeninde Yırtılır*, *Sen Oku Ey Aşkın Sarhoşluğu*), Mahmut Derviş'ten (*Beyrut Kasidesi*, *Unutulanı Anmak*, *Mavi Bir Gün*, *Yalnızlık Yenilemeden Kendini*, *Kuşatma Durumu*, *Duvar*) eserlere imzasını attı. Metin Fındıkçı'nın ayrıca Nizar Kabbani, Nazik el Melaïke, Ğade Saman, Hannan Avvad, Ayşe Basri, Fetva Tukan, Fatıha Mürşit ve Muhammed Bennis'ten yaptığı çeviri kitapları da var.





## İçindekiler

Önsöz .....	15
ABU DABİ	
Zabi Hamis .....	19
Yürüyen Dil.....	20
Aşkın Yanlış Odası.....	21
BAHREYN	
Kasım Haddat.....	25
Sevgilim .....	26
CEZAYİR	
Rabia Elcelti .....	29
Suyun Ayeti.....	30
Ahlem Mustafnami .....	31
Kıblenin Dudağına Konan İki Dudak.....	32
Ahmet Mufaki Mahluf.....	35
Sen ve Ben.....	36
Abdülkadir Makari.....	37
Başlangıç .....	38
FAS	
Muhammed Bennis.....	41
Aşkın Sultanı.....	42

Aşkın Buluşu .....	43
Aşkın Ayeti .....	44
Aşkın Şehveti .....	45
Abdüllatif el Lâbi .....	46
Aşkın Savaşı .....	47
Muhammed el Şakrani .....	55
Caddeye Bakan Balkon .....	56
Bahçeyi Düşünmek .....	57
Vefa el Amrani .....	58
Seni Rüzgârın Ayetine Benzetiyorum .....	59
Göğsümün Becerisi .....	62
Ayşe Basri .....	65
Kumun Ayrılığı .....	66
Hasan Necmi .....	71
Uyuyan Kadın .....	72
Bakirenin Burcu .....	73
Zaman .....	74
<b>FİLİSTİN</b>	
Mahmud Derviş .....	77
Mezmun .....	79
Rita'nın Uzun Kışı .....	82
Kamasutra'dan Dersler .....	90
Fetva Tukan .....	92
Şairin Yatağı .....	93
Şaşkın Arzular .....	97
Derinden .....	100
Musa Havamdeh .....	104
Bu Müzikte Korkuyu Davet Etmeyeceğiz .....	105

Rita Avvat .....	110
Delilik Anına Beş Levha .....	111
IRAK	
Nazik el Melaike .....	117
Yıklmak .....	118
Şairin Akşamı .....	121
Gecenin Âşığı .....	132
Bülent Haydari .....	134
Gelecek Cumartesi .....	135
Kırmızı Çiçekler .....	136
Düşün Sonu .....	137
Muzaffer el Nevvab .....	138
Onların Zindanları... Ancak Aşkım Olur .....	139
Abdülvahap el Bayatı .....	148
Kovulan .....	149
Açık Alnın .....	150
Bedri Şakir el Sayab .....	151
Mavi Gözler .....	152
Aşk Ve Şiir .....	153
Sadi Yusuf .....	154
Aşkın Şiiri .....	155
Dönüşün Ateşini Yakar Son Komünist .....	156
Övgünün Şiiri .....	157
Fadıl el Azavi .....	158
Uzun caddeden geriye kalan .....	159
LÜBNAN	
Adonis .....	163
Mektuplar .....	164
Nergis / Sahra Durumu .....	170

Yusuf el Hal .....	172
Nağme.....	173
Gülüme .....	174
Dönüş .....	175
Ayrılık .....	176
Unsa el Hac .....	178
Yeni İlahımın Miladı.....	179
Bütün Kasideler Bütün Aşklar .....	183
Inaya Caber .....	188
Üretilen Aldatış .....	189
Aşk.....	190
Sözcükler .....	191
Muhammed Abdullah.....	192
Sonbahar .....	193
Ahmet Matar .....	195
Yatağın Mezhebi.....	196
Şevki Bezik .....	197
Kadın.....	198
Cumana Haddat .....	199
Olası.....	200
<b>MISIR</b>	
Salah Abdelsabur .....	203
Nağme.....	204
Rüya .....	206
Ahmet Şevki.....	208
Sana Tutunduğum Saatler Fotoğrafım Oldu.....	209
Seni Görmekten Korkuyorum .....	210
İbrahim Naci.....	211
Bir Akşam.....	212

Suskunluğun Titreyişi .....	213
Emel Dunkul .....	214
Seni Tapınağım Bildim .....	215
Çiçekler .....	219
Ahmet Abdulmakti Hacazi .....	220
Zulümde Aşk .....	221
Muhammed Afifi Matar .....	223
Bu Gece .....	224
Abdelmunim Ramadan .....	225
Aşklar .....	226
Olgunlaşan Kökün Tanıklığı .....	229
Hasan Talib .....	231
Başlangıç .....	232
Akşam .....	233
Hilmi Selim .....	235
Balad .....	236
Muhammed Süleyman .....	238
Su .....	239
Maria .....	240
SURIYE	
Nizar Kabbani .....	243
Utancın Şiiri .....	244
Ğade el Seman .....	249
Beyaz Yaprakları Martıların .....	250
Hala Muhammed .....	251
Savrulan Yapraklar .....	252
Geniş ve Uzun Kesilen .....	252
Yaşamdan Azalan .....	253

Meryem el Mısri (1963) .....	254
Beyaz Güvercinle Bekliyorum Seni .....	255
Muhammed Fuat (1960) .....	256
Önemli Değil .....	257
Lina el Tayibi (1965) .....	258
Hayatı Silkelerim.....	259
Osama Eşber.....	260
Aşk.....	261
Şiir .....	262
TUNUS	
Ebülkasım el Şabi .....	265
Ey Aşk, Sen Eski Bir Gizimsin .....	266
Aşk Büyülü Bir Meşaledir Üstüme İnen.....	267
Muhammed Kemal el Sahiri .....	268
Resim .....	269
Sabahın Kokusu.....	270
ÜRDÜN	
Amced Nasır.....	273
Siyah Dantelin Gülü .....	274
Aşkın Miracı.....	281
YEMEN	
Muhammed Hüseyin Hitam .....	291
Kadın.....	292
Mızrak.....	293
Nehir.....	294
Arzu.....	295

## Önsöz

Arap şiirinin sağlam kökleri, kadına yazılan-duyulan aşk şiirlerinden oluşur desek, sanırım yanlış olmaz. Dolayısıyla Arap şiirinin kökleri dışı köklerdir. Bunun için Cahiliye, Endülüs, Abbasi şiirine bakmak yeterlidir. Bu kitabın en dikkat çekiçi yönü, Sadi Yusuf, Muzaffer el Nevvab, Mahmud Derviş ve Hasan Tayyib gibi toplumcu şairlerin, neredeyse hiç bilinmeyen, eskilerde kalmış aşk şiirlerine yer vermesidir.

Bu antolojiyi oluşturan şiirleri, önce şairlerine göre üç bölümde düzenledim: XX. yüzyılın başında doğan ilk kuşak, onların ardından gelerek modern Arap şiirini sürdüren ve etkin kılan ikinci kuşak ve bütün bu şairlerin izini süren genç kuşak. İkinci olarak Adonis, Nizar Kabbani, Nazik el Melaïke ve Mahmud Derviş gibi Ortadoğu'nun bağrından çıkmış bu ünlü şairlerin dışında, ülkemizde az tanınan veya hiç tanınmamış bir o kadar usta Afrika kökenli (Yemen, Fas, Cezayir ve Tunus) Arap şairlere de yer vermeye çalıştım. Üçüncüsü, çoğunlukla şiirini iyi tanıdığım şairlerin şiirlerini tercih ettim. Bilindiği gibi antolojiyi oluştururken şiirini alacağımız şairin en iyi veya iyiye en yakın şiirini tercih etmek zorundayız. Şiirleri seçerken tanıdığım birçok usta Arap şairine danıştım. Şairlerin, mümkün olduğunca veya olanaklar elverdiğince ulaşabildiğim en iyi şiirlerini seçerek bu kitabı aldım.

Özellikle, Magrib şairlerini seçerken –Abdüllatif el Laabi dışında– kendi dilinde, yani Arapça yazan şairleri tercih ettim. Tabii bu ülkelerin, –özellikle de Fas'ın– çok tanınmış başka şairleri de var, ama bu kitaba Fransızca yazdıkları şiirleri bile-

rek ve isteyerek almadım. Bu şairler tercih edilirse pekâlâ alınabilirdi.

*Çağdaş Arap Aşk Şiirleri Antolojisi'*nde, 12 ülkeden 52 şairin toplam 130 şiiri yer almaktadır. Şiirlerin hemen hemen hepsi ilk defa bu antolojide yer almaktadır. İlk defa okuyucu karşısına çıkmaktadır. Kitabı oluştururken şairlerin doğum tarihlerini değil ülkelerin alfabetik sıralamasını izledim. Tabii zamanla hem ülke hem de şair sayısı çoğaltılacaktır.

Önemli olan, şiirin sahnesindeki aşkın perdesini aralamaktır.

METİN FİNDİKÇI



ABU DABI



## Zabi Hamis

Hamis, 1958'de Abu Dabi'de doğdu. Indiana Üniversitesi'ni bitirdikten sonra, Washington Üniversitesi Politika ve Felsefe Bölümü'nde okudu. Kahire'de yaşıyor. Mısır'ın en tanınmış kadın şairi. Ayrıca üç öykü kitabı ve birçok çevirisi bulunmaktadır.

Kitaplarından bazıları; "Yeryüzündeki Adımlarım", (1982), "Sevgi Kasideleri" (1985), "Sultan Mürekkebi Deniz Olan Kadını Recmeder" (1988), "Ailenin Ölümü" (1993), "Kırmızı" (1995), "Romantik Düşlerde Yürüyorum" (1996).

## YÜRÜYEN DİL

Düşlüyorum, dişi tenimi bal gibi kime yalatacağımı  
Düşlüyorum, ellerini saçlarıma nasıl daldırıp  
karıştıracağını  
Düşlüyorum, ellerimin avucunda ne güzel terleyeceğini  
Düşlüyorum, ateşli öpüşmenin dudaklarındaki  
köpüklerini  
Düşlüyorum, dizlerinin uzun iki yolunun sonunu  
Düşlüyorum, düş içinde arzuyla memelerimi kime  
yalatacağımı  
Düşlüyorum, boynumun parlaklığını çılğınca kimin  
okşayacağını  
Düşlüyorum, bedenimin sonsuza kadar kime sığınak  
olacağını  
Düşlüyorum, kalbimi son ana kadar kiminle  
paylaşacağımı  
Düşlüyorum, birlikte barınacağım kişiyi  
Düşlüyorum, gelecekte kiminle birlikte yürüyeceğimi  
tarlakuşu ötüşünü uykuma ekerken  
Düşlüyorum, gözlerimi, hiçbir sözle bölünmesine gerek  
duymadan yürüyen dili  
Düşlüyorum, adımımı duyan kulaklarını son bir istekle  
Bütün düşlediğim şeylerle günün içinde su gibi akıp  
gideceğim.

## AŞKIN YANLIŞ ODASI

Yanlışlıkla hangi aşkın odasına girsem  
Ellerin düşlerime süzülür

Seninle savaşım bitmeyecek  
Işıklar... sesler  
Kadınlarda dolaşır gözü kapalı aşkın ve  
Nedense benim sevgilim olamıyorsun.

Asi aşkın odası hangisiydi  
Odada içtiğim şarap  
Varoluşunla beyaz yatağa kapanırken  
Katmanlar arasında davetkâr ağzın  
Ayaklanmış küçük çayırın sofrasında.

Dudakların yarısı ısırılmış kırmızı üzüm  
Soğuk ellerinde kahve fincanı  
Gözlerin dünyanın sonunu bekleyen  
Beni kuşatan bu özel duvarlar arasında.

Bir şey yok... yanan... duvarı hangisiydi yanlış aşkın  
Senden dökülmüş kendini tamamlayan bal  
Sahibini sokan arıları olan  
Öyle bir bal ki her şeye nüfuz eder... eller okşamaya  
çekinir.

Onca ilk defa kalbimde okunman ve sen böyle sonsuz  
yanlış aşkın odasında

Pencereler her Şeye açık  
Kimsesi olmayan bu zindanda  
Kalbimin üstüne kapanan  
Kötülük benimle çıkıp gitmeyecek  
Hiçbir zaman.

# BAHREYN





## Kasım Haddat

Haddat, 1948 yılında Bahreyn’de doğdu. Lübnan’da yaşıyor. Gazetecilik yapmaktadır.

Kitaplarından bazıları; “Müjde” (1970), “İkinci Kan” (1975), “Aşkın Kalbi” (1980), “Kıyamet” (1980), “Işıltılar” (1981), “Kazıyarak Yürüyen Uğultu” (1990), “Meleklerin Kovuluşu” (1992), “Umudun Sermayesi” (1995), “Leyla’nın Mecnun’unun Haberi” (1996), “Mesafelerin Tedavisi” (2000).

## SEVGİLİM

İstekler gibi  
Sözcüklerin kapı kemerinde yüzüm kayboldu  
Bekliyorum  
Silkelenen bir kuş gibi  
Suskunluğundan çıkıp yükselecek ve  
Kollarına konacak sözcükleri  
Güzelliğınle gelir günlerımı ısıtan bu paltom  
Veya çocukluğuma gömlek olan  
Bu açık bağırımı örten rüzgâra karşı  
Bir süre sonra seni görünce  
Başımı kımıldattığım an olur  
Sözcüklerin kapı kemeri de kımıldıyor  
Sevgilim  
Sözcüklerin ufuktaki dağ gibi parlar  
Ey sevgilim senden rica ediyorum.



*Çağdaş Arap Aşk Şiirleri Antolojisi* Fas'tan Ürdün'e, Tunus'tan Yemen'e 12 Arap ülkesinden 54 şairin şiirlerini bir araya getiriyor. Bu geniş coğrafyada zengin bir geçmişi olan Arap şiirinin günümüzdeki temsilcilerinin aşk temasını işlerken de, tıpkı toplumsal ve siyasal sorunları anlatırken yaptıkları gibi, ele aldıkları konuya aynı içtenlik ve coşkuyla eğildiklerini görüyoruz. Bu kitap, daha önceki çevirilerinden tanıdığımız Adonis, Mamud Derviş, Nazik el Melaïke ve Nizar Kabbani gibi ustaların yanı sıra onları izleyen kuşaklardan gelen daha genç şairlerin şiirlerini de okurlarla ilk kez tanıştırmış oluyor.

"(...) Her akşam,  
Saatler gece yarısını vurduğunda  
Sesler köşelerine çekilir  
Derimin içine girer canımı içer  
Gölgemi duvarın üstüne serer  
Özel tarihimde dolaşırım, anılarımda süzülürüm  
Ölü günde çektiği cezada ufalan bedenimin sınırında  
Ufalan bedenimde gömülü günlerim uyanır (...)"

SALAH ABDELSABUR

ISBN 978-975-07-1289-0



9 789750 712890